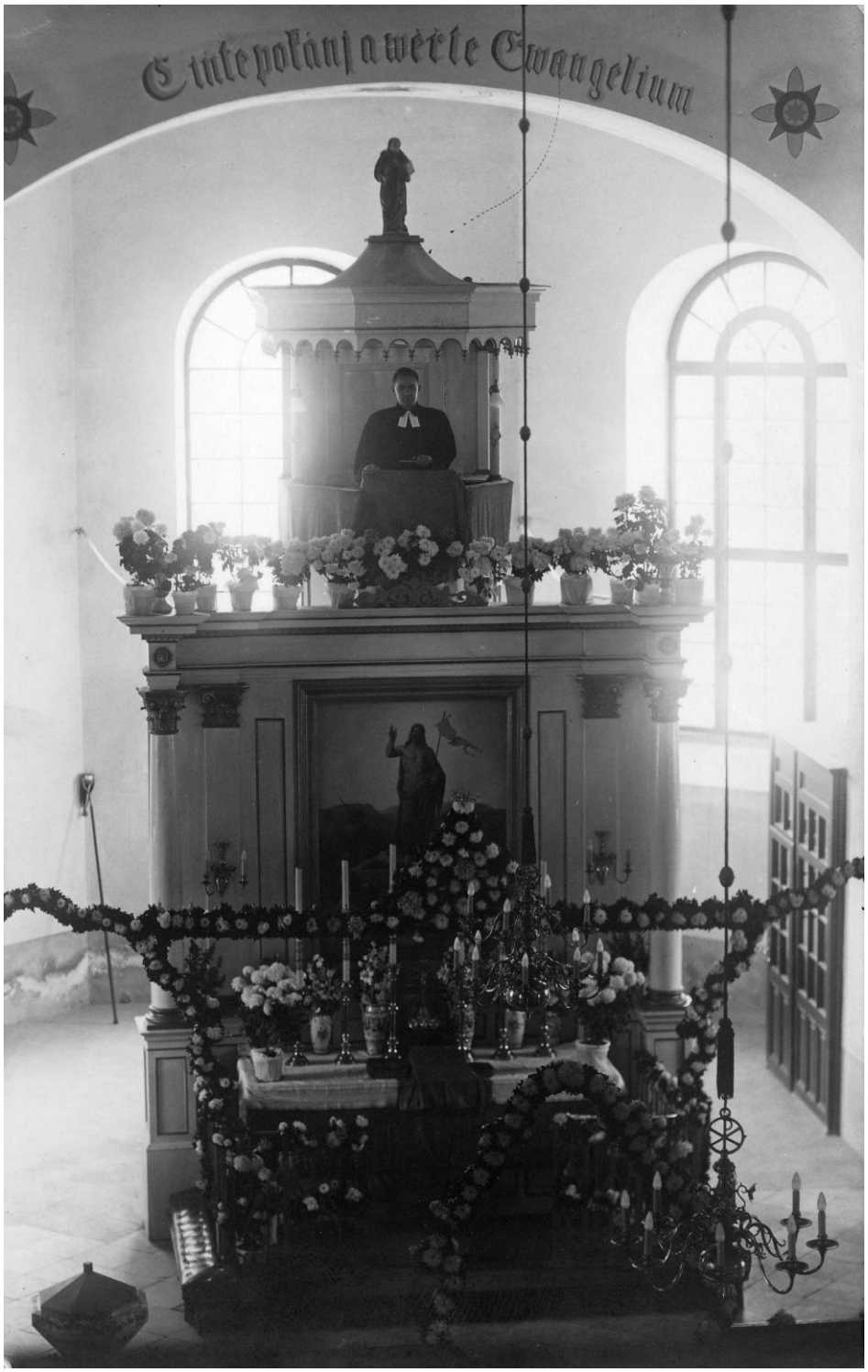
EVANJELICKÁ RATOLESŤ

Časopis Cirkevného zboru ECAV v Modre – Kráľovej
29. ročník Číslo 3

„Vieru otcov zachovaj nám, Pane.“

Martin Rázus

K pamiatke posvätenia chrámu

Žehnáme dnes Pane,
pilné, drahé dlane,
duše obetivé,
vierou v Teba živé,
čo chrám tento milý
niekdy vystavili,
kým Ty v svojej moci
bols' im na pomoci.

Buď Ti zato chvála,
i česť neskonalá,
žes' uviedol znova
ľud svoj do domova,
kde žiaľ možno zložiť,
chorej duši ožiť,
obísť hriechu more
a nájsť cestu hore!

Bože, daj i ducha,
keď sa slovo slúcha -
rásť vo viere stálej,
a chrám stavať ďalej,
ten chrám duší pravý:
národ obetavý,
čo sa dvíha v cnosti,
žijúc budúcnosti!
Tak nech miesto máme
raz i v nebies chráme! Amen.

Memoriál Dariny Bancíkovej – Kokava nad Rimavicou, 8. - 9. 8. 2025, Stará škola Kokava a Kostol Evanjelickej cirkvi a. v. Kokava nad Rimavicou
Foto: Eva Micsková (Zdroj: www.facebook.com/staraskolakokava)

DEKD – vernisáž výstavy v Zelenom lese – premena exteriéru a interiéru kostola v čase (28. septembra)

Zo zápisu žiakov do 1. ročníka konfirmačnej prípravy (25. septembra)

Ďakujeme spoločnosti Baumit, spol. s r. o. za materiálnu podporu obnovy evanjelického kostola a osobitne p. manažérovi Ing. Tomášovi Seppovi za jeho cenné rady a osobnú angažovanosť počas celej doby realizácie prác.

TRI DRAHÉ PERLY REFORMÁCIE

(Kázeň Vladimíra Jurkoviča na Pamiatku reformácie, ktorú predniesol v Kochanovciach v r. 1888)

Bože! Když se zatemnilo
světlo tvé, rozžalś je zas,
by svět celý oblažilo
by zněl všudy pravdy hlas.
Dika tobě za tu lásku
dejž nám trvat v pravdy svazku. Amen.

„*Učinilť jest s námi veliké věci Hospodin“ (Veľké veci urobil s nami Hospodin, preto sme sa radovali.) Ž 126, 3*

Takto oslavoval kedysi izraelský ľud Boha, keď sa po 70-ročnom babylonskom zajatí vracal späť do svojej milovanej vlasti; oslavoval Ho z celého srdca aj svojimi ústami za tú dobrotu, že láskavo zhliadol na svoj utrápený ľud a naklonil srdce perzského kráľa Kýra, aby prepustil Izraelcov zo zajatia, aby sa v zasľúbenej zemi, v drahom dedičstve otcov, opäť mohol usídliť. Kto si vie predstaviť, čo znamená byť vyhnancom a otrokom trpiacim pod cudzím jarmom, ten bude vedieť oceniť aj tú chválu, ktorú Izraelci vzdávali Bohu za svoje oslobodenie, a uzná, že mali veľký dôvod hovoriť, že *„veľké veci učinil s nami Hospodin“*.

A ako kedysi Boh vyslobodil Izraelcov z ťažkého zajatia skrze Kýra, tak z omnoho horšieho zajatia, zo zajatia duchovného, vyslobodil Hospodin kresťanstvo skrze reformáciu. Preto i my z celej duše a z celého srdca máme dnes volať *„veľké veci učinil s nami Hospodin“*.

Dnes si pripomíname pamiatku v dejinách sveta pamätnej udalosti, a to reformácie, čiže obnovenie cirkvi kresťanskej.

Nie je síce dňa, v ktorom by Hospodin s nami neučinil veľké veci... Aj to je iste veľká vec, že žijeme a trváme, aj to je veľká vec, že Boh každý deň dáva svojmu slnku svietiť na dobrých i na zlých a dažďu pršať na spravodlivých i na nespravodlivých, i to je veľká vec, že nám Hospodin každý deň dáva pokrm, nápoj, odev a iné k životu potrebné veci.

Ale ako prevyšujú nebesá zem, tak Božie duchovné dary prevyšujú tie telesné. A tak aj každý taký deň, v ktorom sa ľudstvo stalo účastným akéhokoľvek znamenitejšieho duchovného dobrodenia, že deň zvláštnejší a pamätnejší, než sú iné bežné dni, má sa pripomínať.

Pre nás evanjelických kresťanov nemá byť nič drahšie a vzácnejšie ako to, že sme vyznávačmi Kristovho evanjelia, čistého, neponíženého a žiadnymi ľudskými požiadavkami a bludmi nepoškvrneného. A rovnako aj ten deň, v ktorom sa nám tá milosť Božia spasiteľná zjavila, má nám byť obzvlášť pamätným. Ovšem v deň reformácie má plesať srdce každého evanjelického kresťana a oslavovať toho, ktorý nám ho učinil. A preto, aby sme sa stali hodnými svätiteľmi sviatku reformácie, budeme dnes o tom rozjímať: Aké skryté perly nám navrátila reformácia?

Prvé avšak...

„Ďalej podobné je kráľovstvo nebeské kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly; keď našiel drahocennú perlu, odišiel, predal všetko, čo mal, a kúpil ju.“ *(Mat 13, 45 – 46)*

Tento svätý text je časť kázne, keď Kristus Pán hovoril k zástupu na morskom brehu; v nej podobenstvom vysvetľuje povahu kráľovstva nebeského a svojho evanjelia, ktorého kto chce byť účastný, musí ho hľadať. Tak ako opatrný kupec, keď vidí, že by na niečom získal, predá všetok svoj majetok, aby mohol dosiahnuť tú

Milé sestry a bratia,

v čase, keď vychádza toto číslo, dožívame sa 150. výročia pamiatky posvätenia Božieho chrámu. Je to chvíľa vďaky, radosti i pokory. Vďaky za generácie, ktoré pred nami obetavo budovali Boží dom, no nielen jeho kamenné múry, ale aj živé spoločenstvo viery. Radosti z toho, že sa v našom kostole už sto päťdesiat rokov zvestuje Božie slovo, prisluhujú sa sviatosti, ozýva sa modlitba a nábožný spev. A tiež pokory, keď si vážne uvedomujeme, že prijaté dedičstvo máme udržiavať a odovzdávať našim potomkom.

Jubileum Božieho chrámu nie je iba spomienkou, ale aj výzvou k zodpovednosti za zverené dedičstvo predkov, a tiež ako chrám naplniť, aby chrám nebol len miestom spomienok, ale predovšetkým živého svedectva o Ježišovi Kristovi, v ktorom sa zjavila Božia láska všetkým ľuďom.

Pri jubilejnom výročí pamiatky posvätenia chrámu si nechceme pripomínať len históriu jeho stavby, ale hlavne príbeh živej viery ľudí, ktorí v neľahkých podmienkach dokázali kostol postaviť a zveľaďovať ho tak po stránke hmotnej ako aj duchovnej. Jeho múry nám pripomínajú, že cirkev nestojí na ľudskej sile a šikovnosti, ale jedine na Ježišovi Kristovi ako pevnom základe či skale, na ktorej sa vierou ako živé kamene budujeme dnes my.

Nie je to náhoda, že náš chrám bol posvätený práve 31. októbra na Pamiatku reformácie, ktorá postavila do popredia Ježiša Krista ako jediný pravý základ cirkvi. Keďže tento sviatok môže pripadnúť aj na pracovný deň, pamiatka posvätenia kostola sa u nás slávi vždy v prvú novembrovú nedeľu.

(red.)

jedinú vec, na ktorej by zarobil; podobne i kupec v našom texte, keď našiel jednu drahú perlu, išiel, predal všetko a kúpil ju.

To urobili, v blahej pamäti, reformátori, opustili všetky poklady tohto sveta, len aby získali drahú perlu, o ktorej hovorí Pán Ježiš v našom texte. A tu už prichádzame k predmetu našej kázne:

Aké skryté perly nám vrátila reformácia?

1. Perlu drahú – Písmo sväté v zrozumiteľnom jazyku,
2. perlu drahú – sväté evanjelium a pravú poctu Božiu,
3. perlu drahú – nezmenené sviatosti a dokonalejší kresťanský život.

Prvá drahá perla

Prvá drahá perla, ktorú nám odkryla a navrátila reformácia, je **Písmo sväté v zrozumiteľnom jazyku**.

Nie vždy to bolo tak, aby sa Biblia svätá, tak ako v súčasnosti, nachádzala temer v každom dome. Boli časy, keď Písmo sväté bola skrytá perla, o ktorej málokto vedel, a tí, korí o nej vedeli, nepoužívali ju, ale nechali ju ležať bez úžitku, ako ten nepravý služobník v Evanjeliu, ktorý hrivnu, zverenú mu Pánom, zakopal do zeme. O tých, ktorí Bibliu Pána poznali, platia slová Spasiteľa z *Mat, 23, 13: „Beda vám, zákonníci a farizejipokrytci, že zatvárate kráľovstvo nebeské pred ľuďmi; sami nevchádzate do neho, a tým, čo by chceli vchádzať, nedovolíte vojsť.“* Obyčajní ľudia nesmeli čítať Písmo sväté, to im bolo zakázané, a tí, ktorí to mohli, ho nečítali. V blahoslavenej pamäti Luther bol vo svojej mladosti mníchom Augustiánom, teda osobou duchovného stavu, a predsa ani on dlhé obdobie nevedel, čo je Písmo sväté a nevidel Bibliu. Ale v jeho srdci horela túžba po poznaní pravdy Božej, a preto, keď jeho spolubratia jedli, pili, hodovali, pričom sa nestarali o veci duchovné, on svoju najväčšiu rozkoš mal v tom, že preberal knihy v kláštornej knižnici a čítal ich. A v tej knižnici bola jedna veľká, na striebornej reťazi visiaca a strieborným zámkom zamknutá kniha. A tento mladý muž si vo svojom srdci pomyslel, keď videl tú knihu: *„Milý Bože, čo to môže byť za kniha, keď ju držia pod zámkom? Ak sú v nej dobré veci, prečo nedovoľujú čítať v nej, a ak sú zlé, prečo ju tu trpia?“* I prišiel ako Nikodém v noci, s trasúcimi rukami knihu vymanil z reťaze a čo uvidel? Bibliu Pánovu, tú svätú knihu, ktorú jeho oči už dávno chceli vidieť, ale nevideli. A toto zjavenie Písma svätého tak mocne na neho zapôsobilo, že na to nikdy nezabudol, a keď sa stal obnoviteľom cirkvi, staral sa hlavne o to, aby Písmo sväté, tento základ kresťanstva, dostalo sa do rúk ľudí. Avšak táto perla vyvedená na svetlo by bola málo prospešná, keby zostala v stave, v akom ju našiel Luther. On ju totiž našiel v reči málokomu zrozumiteľnej – v latinčine, v jazyku, v ktorom sa kázalo, spievalo, modlievalo, prisluhovali sviatosti a vykonávali sa všetky Služby Božie. I platili o cirkvi Kristovej slová apoštola sv. Pavla, ktoré povedal k cirkvi Korintskej: *„Kto cudzím jazykom hovorí, seba buduje, ale kto prorokuje, cirkev buduje. Preto v zbore radšej by som chcel prehovoriť päť slov zrozumiteľných, aby som aj iných poučil, než desaťtisíc slov nezrozumiteľným jazykom. Keby sa zišla cirkev spolu a všetci by hovorili cudzími jazykmi, a vošiel by tam neučený alebo neveriaci, či by nepovedali, že bláznite?“* Takto písal o cudzom jazyku cirkvi korintskej ap. sv. Pavel. A tieto slová sa veľmi dobre mohli vztiahnuť na cirkev kresťanskú v Lutherových časoch. Preto on zo všetkých síl pracoval na tom, aby cudzí jazyk ako zo Služieb Božích, tak vôbec aj v celej kresťanskej cirkvi bol vyobcovaný. A s týmto cieľom sa sám dal do prekladania Písma svätého do národnej reči a jazyka zrozumiteľného ľudu, uprostred ktorého žil. A toto dielo s Božou pomocou i skutočne dokonal. A tak Písmo sväté v zrozumiteľnom jazyku, v takom jazyku, ktorému nielen učenci ale i neučení môžu rozumieť, je prvá skrytá perla, ktorú nám reformácia navrátila.

S reformáciou započalo sa prekladanie Písma svätého do jazykov národných, živých. Teraz už nie je žiadny kresťanský národ na svete, i pohanských je málo, ktorý by Písmo sväté vo svojom materinskom jazyku nemal vytlačené. A to je dielo reformácie, ktorá Pánovu Bibliu, to Božie svetlo, spod nádoby latinského jazyka vytiahla a na svietnik všetkých národov a jazykov zeme postavila.

A týmto skutkom nám reformácia navrátila i druhú drahú perlu, totiž **„Evanjelium sväté a pravú poctu Božiu!“**

Druhá drahá perla

Ako keď slnko jasné na oblohe zapadne, prichádza tma a mrákota nočná, tak sa zatmela i obloha cirkvi kresťanskej so zmiznutím Biblie svätej z jej obzoru. A ako sa kedysi Izaiáš žaloval, že *„tmy prikryli zem a mrákava národy“*, tak aj ľudstvo blúdilo v tmách a mrákotách duchovných v časoch pred reformáciou. Kresťanov síce bolo dosť, ale nebolo kresťanstva, lebo bez Evanjelia nie je cirkvi ani kresťanstva, aspoň nie skutočnej cirkvi a skutočného kresťanstva. Ale s reformáciou vzišlo ľuďom opäť svetlo spasenia. Noc pominula a vrátil sa deň. Od toho času iste, ako Luther Bibliu svätú našiel v knižnici kláštora, neprestal v nej pilne čítať, ale celé noci prebdel a presedel pri tejto drahej perle. A takto prišiel tento chatrný mních k svetlu božskému, o akom sa biskupom a tisícom pastierov cirkvi ani nesnívalo. A čo sa učil, to si nenechal len pre seba, ale pamätajúc napomenutie Pána: *„zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“;* a opäť: *„čo vám hovorím v temnotách, hovorte na svetle,*

a čo po šepky, hlásajte zo striech“, pravdu Evanjelia vo svojom čase celému kresťanskému svetu odkryl. Ľudia opäť poznali Boha a toho, ktorého On poslal – Ježiša Krista, a s týmto poznaním sa pravá pocta Božia do cirkvi dostala.

V cirkvi to už prišlo tak ďaleko, že svet už ani Bohu slúžiť nevedel, takže ak by Ježiš Kristus v tom čase na svet prišiel, iste by opakoval o cirkvi tie isté slová, ktoré povedal raz o svojich falošných ctiteľoch: *„Približuje sa ľud tento ku mne, ústami ma ctí, ale ich srdcia sú ďaleko odo mňa.“* Desiatky, púte, pôsty, odriekanie modlitieb bez citu a ducha, kadidlo, hudba a všelijaké ceremónie – to boli pocty, akými sa ľudia vďačili tomu, o kom je napísané: *„Boh je duch a tí, ktorí sa k Nemu modlia, v duchu a v pravde musia sa modliť“*. Ale to všetko sa zmenilo, keď v blahej pamäti reformátori poučili svet z Písma svätého, *„že ľudia spravodlivými učinení bývajú zadarmo, milosťou Božou, skrze vieru, bez skutkov zákona“*. Nie vo vonkajšej nádhere skveje sa naša cirkev, nie kadidlo a myrha sú naše pocty Božie, ale Evanjelium spasenia, žalmy, modlitby a piesne duchovné, viera, skrúšené a kajúce srdcia sú obete, ktorými my Boha oslavujeme a ctíme. Služby čisté duchovné založené na pravde Evanjelia sú teda druhá perla, ktorú nám navrátila reformácia.

A reformácii máme ďakovať napokon i za to, „že máme perlu drahú ***nezmenených sviatostí a dokonalejšieho kresťanského života.“***

Tretia vzácna perla

Ani sviatosti nezostali na pokoji v onom časte bludov a objavov ľudských. Rozum ľudský i tu začal majstrovať Krista, raz pridávajúc, a raz zase uberajúc z toho, čo On ustanovil. S ponížením sviatostí bol ponížený i mravný život kresťanstva. Hriechy sa odpúšťali nie kajúcim, ale platiacim, bez toho, aby hriešnikov očisťovala krv Kristova. Biedni hriešnici si osvojili, čo prináleží len Bohu, a čisté nepoškvrnené náboženstvo premenili na pohanskú modloslužbu. Až reformácia odsúdila všelijaké zásahy do práv božských, stroskotala modly a nezmenené sviatosti navrátila veriacim. I pred ňou sa o to síce pokúšali niektorí Duchom Božím vedení muži a udatne bojovali, ale krv a kalich, podstatné polovice oltárnej sviatosti však nemohli vydobyť. Až Luther bol ten šťastný bojovník, ktorý sa zmocnil kalicha dobrorečenia a podal ho Kristovej cirkvi so slovami: „*pite z toho všetci, tento kalich je tá nová zmluva Kristovej krvi, ktorá sa za vás vylieva na odpustenie hriechov“*.

A týmto božským nápojom občerstvená cirkev okriala a precitla k novému dokonalejšiemu životu; viera, láska, nádej sa vrátili do ľudských sŕdc a veriaci si zvolili za heslo Kristovo slovo: *„buďte dokonalí, ako je dokonalý i Otec váš, ktorý je v nebesiach.“*

\- - -

Toto sú tie drahé perly, ktoré nám navrátila reformácia – Písmo sväté v zrozumiteľnom jazyku, Evanjelium sväté a pravú poctu Božiu, nezmenené sviatosti a dokonalejší kresťanský život.

Preto vážme si pamiatku tých, ktorí mečom slova Božieho bojovali za vydobytie skrytých perál cirkvi. Najvrúcnejšiu vďaku ale vzdávajme Bohu a tomu ukrižovanému, ktorý pohrozil vetrom, keď sa lodička cirkvi topila vo vlnách bludného učenia. Večná vďaka Mu za to, že obnovil svoju cirkev a týmto obnovením potvrdil pravdivosť svojich slov zasľúbených cirkvi, že *„ani brány pekelné ju nepremôžu“*. Amen.

Vzácna návšteva z Izraela

22. augusta sme v našom CZ privítali vnučku Jakuba Grünwalda Cilit s manželom a s ich tromi deťmi s rodinami, spolu 13 príbuzných. Najprv si prezreli Zelený les – miesto, kde kedysi žila rodina Grünwaldovcov. Vnučka Jakuba Grünwalda mohla vidieť zmeny, ako projekt Zelený les napreduje od jej prvej návštevy v r. 2013, keď spolu s ďalšími jej dvomi sestrami a s veľvyslancom Štátu Izraela odhaľovali pamätnú tabuľu na oceľovej konštrukcii pamätníka od ulice.

Celá rodina neskrývala dojatie a vďačnosť za projekt Zelený les, ktorý pripomína pamiatku ich príbuzných a ďalších obetí holokaustu. A dohodli sme sa aj na ďalších stretnutiach a budúcej spolupráci.

(Sidonia Horňanová, zborová farárka)

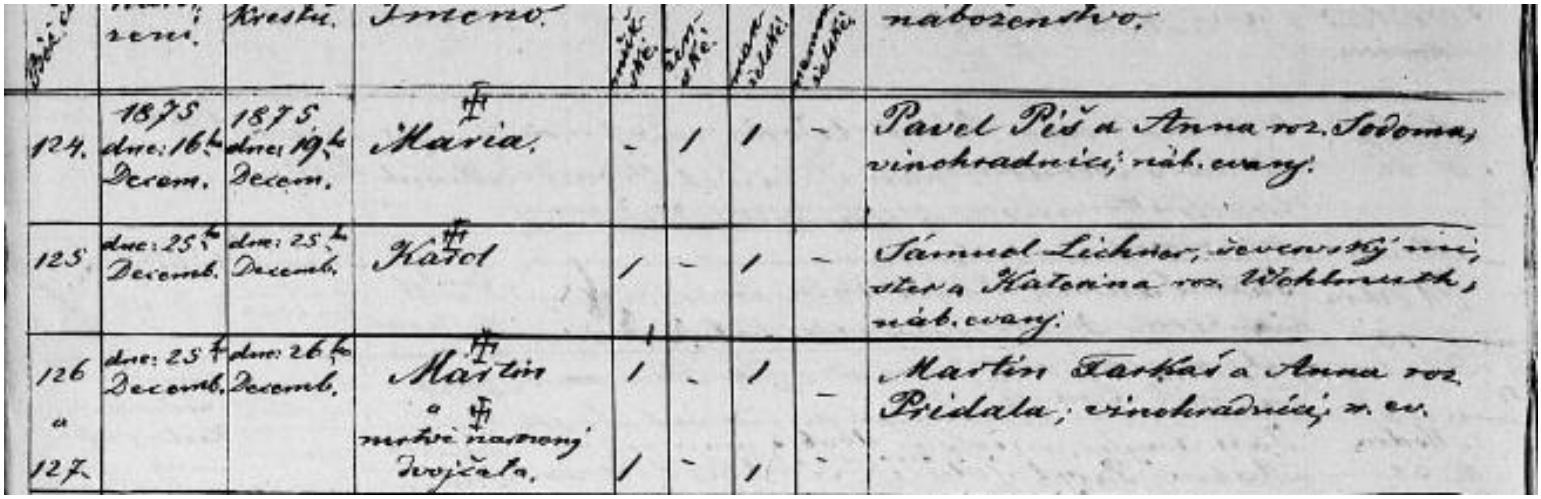
150 rokov evanjelického kostola na Kráľovej

Chrám Boží v Modre-Kráľovej bol posvätený na Pamiatku reformácie 31. 10. 1875 za krásneho slnečného dňa a toľkého davu ľudí, že sa do kostola všetci ani nezmestili, a „zopár stoviek muselo zostať pred kostolom stáť“ . Správu o posviacke nového kostola učiteľ Daniel Neumann zapísal podrobne vo svojej ručne písanej kronike a zakončil ju slovami: „... po skončení slávnosti zhromaždili sa pozvaní prítomní – nakoľko miestnosť stačila – do školy k prikrytému stolu, ostatných cezpoľných hosťov uhospodili tunajší obyvatelia vo svojich príbytkoch a strávili zvyšok dňa vo veselej nálade.“
Nasledovalo 150 rokov naplnených starostlivosťou našich predkov o náš kostol, keď prekonávali aj najhoršie udalosti v histórii ľudstva – vojny. V skratke chronologicky prinášame najdôležitejšie udalosti, ktoré nám zachovali kostol v podobe, ako ho poznáme dnes.

28. septembra 1868 – začali sa kopať základy kostola

31. októbra 1875 – po siedmich rokoch na pamiatku Reformácie v 22. nedeľu po Trojici biskup Ludvík Geduly kostol posvätil; oltárny obraz namaľoval Karol Jakobey v Pešti za 220 zl., železný kríž na zadnej kostolnej streche bol darom od nemeckej ev. cirkvi v Modre (pôvodne bol na starom nemeckom kostole); nemecká cirkev darovala aj oltárny kalich s nápisom.

26. decembra 1875 – prvý krst v kostole na Kráľovej vykonal kaplán Jozef Javoš – pokrsteným dieťaťom bol Martin Farkaš (rodičia Martin Farkaš a Anna r. Prídalová); Martinko bol z dvojičiek, ale druhé dieťatko (pravdepodobne chlapček) sa narodilo mŕtve. Martinko zomrel 26. 9. 1878.

			Meno.					náboženstvo.
124.	1875 dne: 16. Decem.	1875 dne: 19. Decem.	Mária.	-	1	1	-	Pavel Píš a Anna roz. Todoma, vinohradníci; náb. evang.
125.	dne: 25. Decemb.	dne: 25. Decemb.	Karol	1	-	1	-	Šámuel Lichtar, devenistý mi, ster a Katarina roz. Wohlmuth, náb. evang.
126 a 127.	dne: 25. Decemb.	dne: 26. Decemb.	Martin a mrtvé narodený dvojčatá.	1 / 1	- / -	1 / 1	- / -	Martin Farkaš a Anna roz. Prídala, vinohradníci, r. ev.

29. septembra 1916 – vojenská správa zrekvirovala dva zvony (tretí si cirkevníci nedali vziať)

28. júla 1918 – zrekvirované boli medené organové píšťaly a medená krytina veže

28. septembra 1918 – v rámci slávnosti 50-ročného jubilea základného kameňa bola urobená zbierka na splatenie poslednej dlžoby v sume 7 071 korún

r. 1919 – prikrytá veža, ale už nie medenou krytinou, ale pozinkovaným plechom, nová väzba veže

15. augusta 1920 – posvätené dva nové zvony a organ s novými píšťalami

r. 1925 – oprava chrámu zvonka a zvnútra k jeho 50-ročnici

1. novembra1925 – slávnosť päťdesiatročnice kostola, do zboru zavítal biskup Samuel Zoch

r. 1942 a 1943 – oprava časti strechy kostola, obloženie veže azbestovými doskami, náter veže a vonkajších stien kostola

r. 1950 – k 75-ročnici chrámu – elektrické okurovanie kostola, oprava veže, opätovný náter veže i vonkajších stien kostola

r. 1952 – maľba kostola zvonku i zvnútra a nátery lavíc

28. septembra 1952 – generálny biskup Ján Chabada slávnostným spôsobom odovzdal do užívania nový organ a nový oltár (ešte bez oltárneho obrazu)

jeseň 1955 – úprava priestranstva medzi kostolmi (vysadenie kvetov a stromov)

6. novembra 1955 – na 80. výročie posvätenia chrámu senior dr. Adamiš posvätil oltárny obraz, dielo dvoch akademických maliarov – Vladimíra Droppu a Zuzky Medveckej

1957 – nové schody na vežu a oprava vežových hodín

1962 – vsadené dvojité okná do kostola

1964 – nové „šalogátre“ vo vežových oknách

1965 – elektroosmotické osušovanie kostola, zakúpený nový luster

1966 – elektrifikácia zvonov, maľba kostola zvonka, oprava vežových bokov, náter veže, prikúpené boli ďalšie dva lustre a dva koberce pred oltár

1967 – kostolné lavice prikryté mäkkými latexovými sedadlami

1971 – nová strecha kostola, prelatovanie a pokrytie novou škridlou, premaľovanie kostola zvonka

1972 – prebudovanie elektrického zvonenia

1974 – zakúpený štvrtý luster a nové reťaze ku všetkým lustrom, nové káble elektrického vedenia

1975 – k storočnici kostola nový náter veže a bokov veže, náter fasády kostola bielym dikoplastom, vytrhanie živého plotu okolo kostola a vybetónovanie obrubníkov, oprava maľby vo vnútri kostola, nové koberce v oltári a okolo oltára

1977 – oprava strechy kostola po víchrici

1983 – pri 100. výročí samostatnosti cirkevného zboru – odstránenie degradovanej omietky po okná a obnova fasády kostola

1984 – obloženie vstupnej časti kostola červeným smrekom

1986 – vykurovanie kostola akumulačnými kachľami

1987 – oplechovanie strechy kostola a nové odkvapové rúry

1989 – náter veže a poťahy na lavice, oprava krovu

1999 – číslicové elektrické osvetlenie piesní

2000 – zakúpený bezdrôtový mikrofón

2003 – postavený nový digitálny organ na mieste starého demontovaného organa, umiestnenie pôvodného zreštaurovaného oltárneho obrazu Vzkriesenie Pána nad oltárom

2005 – maľovanie celého interiéru kostola

2007 – vyslúžilé presbyterky zakúpili biele oltárne rúcho

2008 – rekonštrukcia veže kostola poškodenej víchricou – demontáž azbestovej krytiny na veži, pokrytie veže medenou krytinou, fasádne omietky a náter veže a priečelia kostola

2010 – ošetrenie drevených trámov krovu, zakúpenie nového zariadenia na osvetlenie čísiel piesní

2011 – nové ozvučenie do kostola, oprava vežových hodín a vežových zvonov, kompletná výmena elektroinštalácie vo veži kostola

2013 – renovácia sokla na južnej strane kostola

2014 – čistenie veže kostola od holubieho trusu

2015 – chemické ošetrenie lavíc a oltára napadnutých červotočom, výmena čalúnenia lavíc, zakúpenie rampy pre telesne znevýhodnených

2017 – kompletná výmena strešnej krytiny na veži kostola

2018 – snehové zábrany na streche kostola

2024 – výmena drevených okeníc (fasádnych lamiel) za hliníkové na veži kostola, oprava medených plechov na veži uvoľnených po víchrici

2025 – pri 150. výročí posvätenia kostola – obnova fasádnych omietok, obnova priestoru pred oltárom – jeho rozšírenie a zakúpenie nových kobercov do kostola, renovácia okien a inštalácia ochranných hrotov proti vtákom

Biskupské návštevy a služba v kostole na Kráľovej bola pomerne častá:

1875 – biskup Ludvík Geduly posvätil kostol
1902 – vizitoval biskup Dr. Fridrich Baltík
1925 – slovo Božie zvestoval biskup Samuel Zoch
1937 – inštaláciu šiesteho farára vykonal biskup dr. Samuel Osuský
1952 – slovo Božie zvestoval generálny biskup dr. Ján Chabada
1971 – generálny biskup Dr. Ján Michalko – inštaláciu siedmeho farára zboru
1975 – generálny biskup Dr. Ján Michalko pri 100. výročí posvätenia kostola
1978 – Rudolf Koštial, biskup ZD pri príležitosti seniorálneho konventu a inštalácie zborového farára za konseniora
1993 – Ján Antal, biskup ZD – pri príležitosti zborového konventu
2000 – generálny biskup doc. Dr. Július Filo – inštalácia zborovej farárky
2005 – Mgr. Ivan Osuský, biskup ZD – posviacka obnoveného interiéru kostola
2010 – Mgr. Ivan Osuský, biskup ZD v. v. pri príležitosti nedožitých 100. narodenín J. M. Petríka
2011 – generálny biskup Mgr. Miloš Klátik, PhD. pri posviacke zrekonštruovaných zvonov a hodín
2009 – generálny biskup Mgr. Miloš Klátik, PhD. s hosťami z Nemecka, ktorí poskytli finančné prostriedky na opravu veže kostola
2015 – priamy prenos Služieb Božích na 1. slávnosť vianočnú – Mgr. Miloš Klátik, PhD. ako slova Božieho kazateľ
2017 – Michael Bunker, biskup Evanjelickej cirkvi v Rakúsku ako slávnostný kazateľ počas seniorálnych osláv 500. výročia reformácie

Okrem týchto spomenutých príležitostí prítomnosť biskupa mohla byť aj inokedy.

Malá štatistika na záver – od zavedenia matrík v našom cirkevnom zbore v r. 1884, keď sa náš CZ osamostatnil:

Pokrstených:	3 085
Konfirmovaných:	1 998
Sobášených párov:	901
Pochovaných z kostola:	2 329

Zaujímavosť: Za posledných 5 rokov (2021 – 2025) sme nemali ani jeden sobáš.

Pozvánka na organový koncert v kostole 2. novembra popoludní

Lenka Lennerová je mladá organistka, dirigentka a speváčka, rodáčka z Kráľovej, ktorá študuje na Univerzite hudby a múzických umení vo Viedni. Dlhodobo sa venuje interpretácii sakrálnej hudby.
Pri príležitosti osláv 150. výročia posvätenia kostola a 340. výročia narodenia Johanna Sebastiana Bacha Lenka prispeje k oslavám koncertom z diel Johanna Sebastiana Bacha. Predstaví rozmanité podoby jeho tvorby – od prelúdií a fúg cez chorálové predohry až po diela rôznych štýlových charakterov. Program je zostavený tak, aby ukázal Bacha nielen ako majstra kontrapunktu, ale aj ako skladateľa, ktorý spája duchovnú hĺbku s hudobnou farebnosťou a živým výrazom.

Do hudobného programu v kostole počas osláv prispeje aj pozaunový zbor z Nemecka pod vedením kantora Gerharda Schiefersteina, s ktorým má náš CZ partnerstvo.

KRONIKA CIRKEVNÉHO ZBORU
Naši jubilanti v júli až októbri 2025

89 rokov
Bohumil Slaboň

86 rokov
Božena Uherčíková

85 rokov
Božena Frnová

84 rokov
Pavel Kľúčik
Pavel Kintler

83 rokov
Slávka Prídalová

80 rokov
Jozef Prídala

70 rokov
Pavol Slaboň
Miloslav Sodoma
Darina Fleischhackerová
Viera Frnová

65 rokov
Oľga Bartošová
Irena Galášová

60 rokov
Viliam Kľúčik
Jana Zigová
Anna Kissová
Drahoslava Glozneková
Igor Kvasnica

55 rokov
Marcel Hornáček
Dušan Svrček
Boris Bajcar

50 rokov
Jana Kľúčiková
Pavol Hubek
Miroslava Trojáková
Renáta Kollárová

Dodatočne blahoželáme sestre Viere Predanocyovej z Častej pri životnom jubileu 70 rokov

Blahoželáme aj kresťanským manželským párom pri príležitosti výročí uzavretia manželstva:

Pri príležitosti diamantovej svadby Jánovi a Viere Ďurovcom

Pri príležitosti zlatej svadby Miroslavovi a Ľudmile Križanovcom

Pri príležitosti striebornej svadby: Milanovi a Ivane Kobliškovcom
Marekovi a Anne Hornáčkovcom
Eduardovi a Andrei Horváthovcom

Pozdravujeme jubilantov – rodákov

do Modry

Ľudmila Ivicová	75 rokov
Ján Uherčík	70 rokov
Mária Šeborová	65 rokov
Vlasta Kováčová	65 rokov
Mária Godálová	65 rokov
Ľubica Vodová	60 rokov

do **Dubovej**

Elena Lukačovičová	65 rokov

d**o Bratislavy**

Ján Petrík	75 rokov
Elena Balejová	65 rokov

Kroniku pripravila Zuzana Ježová

Narodená a pokrstená:

Terézia Darulová
4. 2.2024 21. 9. 2025

Zosnulí a pochovaní:

Zdenka Oškerová 2. 9. 6. 9.

Požehnanie manželstva: Branislav a Anna Kováčovci – 4. 10. 2025 pri príležitosti 50. výročia sobáša

---

Milodary na Evanjelickú ratolesť (jún 2025 – september 2025)

Zuzana Ježová	20 €	rod. Koblišková	20 €	Milan Kľúčik	30 €	Eva Kišoňová	10 €
rod. Pacalajová	10 €	Vladimír Prídala	20 €	Mária Steinhübelová	20 €	Lýdia Liberčanová	10 €
Marta Sabová	10 €	Janka Kľúčiková	20 €	manželia Kvasnicovci	20 €		
Ján Orgon	20 €	Jaroslav Galáš	20 €				

Kráľová súčasťou Dní európskeho kultúrneho dedičstva

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (DEKD) sú podujatím, ktoré v roku 1985 iniciovala Rada Európy. Od roku 1999 je spoluorganizované Európskou úniou. Koná sa v 50 štátoch Európy vždy v septembri. Slovenská republika sa pripojila v roku 1993. Koordinátorom je Združenie historických miest a obcí Slovenska a občianske združenie ICOMOS. DEKD sa nekonali na Slovensku v roku 2024, keď boli zrušené.

Hlavným cieľom DEKD na Slovensku je prehĺbiť záujem občanov SR o kultúrne dedičstvo a jeho ochranu, zvýšiť kultúrnu identitu národa a posilniť povedomie o kultúrnom dedičstve našej republiky v európskom kontexte cez ponúknuté vybrané podujatia. Pre záujemcov sa sprístupňujú bežne neprístupné pamiatky alebo bežne prístupné pamiatky sa prezentujú „v inom svetle“ – cez semináre, prednášky, výstavy, turistické aktivity, súťaže a hry súvisiace s historickým prostredím a jeho hodnotami.

V rámci tohtoročnej témy DEKD o architektonickom dedičstve „Okná do minulosti, dvere do budúcnosti“ pripravil náš CZ a OZ Poľné ľalie v Modre-Kráľovej výstavu, ktorá približuje dva objekty vo vlastníctve nášho CZ a ich zásadnú premenu: pamätník – pietne miesto Zelený les a evanjelický kostol, ktorý v tomto roku slávi 150. výročie posvätenia. Oba objekty boli v roku 2018 vyhlásené za pamätihodnosti mesta Modry.

V rámci DEKD bolo v nedeľu 28. septembra verejnosti sprístupnené pietne miesto obetiam holokaustu Zelený les a v ňom dve exteriérové fotografické výstavy: **Vojnové pamätníky v Modre-Kráľovej** (vernisáž výstavy sa konala 11. mája t. r. pri príležitosti 80. výročia ukončenia 2. svetovej vojny) a nová výstava **Evanjelický kostol v Modre-Kráľovej**. Kurátorkou oboch výstav je MgA. Lea Lovišková.

Výstava o vojnových pamätníkoch približuje ich autorov – architektov Jána Koniarka, Ladislava Ľudovíta Polláka, Jána Svetlíka, Daniela Bartoša a Ondreja Klučára, ako aj evanjelických farárov – Vladimíra Jurkoviča, Jána Milana Petríka a súčasnú zborovú farárku, z iniciatívy ktorých tieto pamätníky vznikli. Výstava o evanjelickom kostole približuje premeny exteriéru a interiéru tejto dominanty Kráľovej počas 150 rokov jej existencie. *(red.)*

Dni európskeho kultúrneho dedičstva

Téma DEKD 2025: „Architektonické dedičstvo“ sa ponára do bohatej a rozmanitej architektonickej krajiny, ktorá formuje kultúrnu identitu Európy, a zároveň si pripomína 50. výročie „Európskeho roka architektonického dedičstva“ z roku 1975. Táto iniciatíva Rady Európy bola kľúčová pre uznanie architektonického dedičstva ako kľúčového faktora pri určovaní kvality života a zlepšovaní úsilia o jeho zachovanie v celej Európe. Tohtoročná téma zdôrazňuje umelecké a technické úspechy architektúry a predstavuje všetko od veľkolepých pamiatok v rušných mestách až po ľudové budovy vo vidieckych oblastiach. Zdôrazňuje, ako architektúra presahuje rámec funkčnosti a slúži ako silný symbol miestnych a národných dejín, kultúrnej identity a kolektívnej pamäte. *(red.)*

Zdroj: www.europeanheritagedays.com

Vzácne dary k vzácnemu jubileu

Pri príležitosti vzácneho 150. výročia posvätenia nášho kostola dostal náš zbor dva vzácne dary – umelecké diela: art protisy od profesorky Janky Krivošovej a bustu Milana Rastislava Štefánika od akademického sochára Viliama Loviška.

Art protisy s prosbami Modlitby Pánovej

Art protisy vystavené na stĺpoch v kostole predstavujú štyri prosby Modlitby Pánovej na motívy ilustrácií, ktoré boli zverejnené v publikácii doc. Jána Greša *Otče náš, ktorý si v nebesiach*... (1996).
Ide konkrétne o tieto prosby:

- Posväť sa meno Tvoje!
- Príď kráľovstvo Tvoje!
- Chlieb náš každodenný daj nám dnes!
- I neuvoď nás do pokušenia!

Busta Milana Rastislava Štefánika

Akad. sochár Vilam Loviška cirkevnému zboru daroval bustu Milana Rastislava Štefánika, ktorá je dočasne umiestnená pri zadnej stene kostola spolu s obrazmi Štefánikovho rodného kraja, ktoré nášmu CZ zapožičala na obdobie zborovej slávnosti ich autorka prof. Ing. arch. Janka Krivošová.
Obrazy sú vyhotovené dvojakou maliarskou technikou: olejomaľbou a pastelom. Zväčša zobrazujú Bradlo a pohľady z Bradla na myjavskú krajinu a na Košariská – rodisko Štefánika. Autorka ich vytvorila na žiadosť obyvateľov Brezovej pod Bradlom, ktorí chceli oživiť spomienku na Štefánika, aby sa viac dostal do povedomia. Obrazy boli vystavené v Brezovej, v Trnave a na iných miestach.
Zaujímavosťou je, že po osamostatnení nášho CZ sa Štefánikov otec uchádzal o miesto zborového farára v Modre-Kráľovej. Na sviatok Zjavenia Krista Pána bol aj na „próbe“, ale pred voľbou odstúpil a prvým farárom v našom CZ sa stal Jozef Javoš.
A ešte jedna zaujímavosť – z Brezovej pochádzala aj rodina nášho niekdajšieho farára Vladimíra Jurkoviča, ktorého 160. výročie narodenia si v tomto čase pripomíname. *(red.)*

ČO JE ART PROTIS

Je to technika výroby nástenných kobercov, ktorá spája umenie maľby s technológiou výroby netkaných textílií. Na pevnú netkanú textíliu sa ukladajú kúsky vlny, prípadne iných materiálov (juty, čipky, batiky a pod.) v rôzne silných vrstvách. Plocha sa potom zaťaží, materiály sa spoja zažehlením a nakoniec sa celá plocha zafixuje prešitím alebo prepichovaním na špeciálnom stroji. Podľa toho sa rozlišuje textília šitá alebo bodaná. Tento štýl umožňuje rýchly prepis nákresu návrhu na podklad.
V 70. rokoch 20. storočia sa art protis stal obľúbeným artefaktom do domácností (nahradzoval obrazy alebo drahé gobelíny), ale uplatnil sa aj vo verejných priestoroch – v hotelových halách, obradných miestnostiach a reštauráciách.
Najväčším dielom vytvoreným touto technikou je opona hlavnej sály v Kongresovom centre v Prahe.
V súčasnosti túto techniku len čiastočne a prechodne používajú iba jednotliví umelci a výtvarníci v Českej republike, u nás na Slovensku a v západnej Európe. *(red.)*
Zdroj: Internet

Memoriál Dariny Bancíkovej

8. – 9. augusta 2025 sa niekoľkí členovia nášho cirkevného zboru vybrali na výlet do Kokavy nad Rimavicou, kde sa v Starej škole Kokava konal 1. ročník podujatia Memoriál Dariny Bancíkovej, venovaný výnimočným ženám regiónu a ich odkazu.
Program sa začal už v piatok večer premietaním dokumentárneho filmu RTVS „Prebytočný človek“ o prvej ordinovanej evanjelickej farárke. V sobotu program pokračoval dokumentárnym filmom STVR Profily – Darina Bancíková a sympóziom o živote a diele tejto prvej slovenskej farárky. Medzi hostí bola pozvaná aj naša pani farárka doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD., ktorá vystúpila s prednáškou „Zápas Dariny Bancíkovej o ordináciu žien“. S odborným príspevkom vystúpil tiež Mgr. Peter Macho, PhD. z Historického ústavu Slovenskej akadémie vied a Mgr. Martina Orosová, PhD. z Filozofickej fakulty UK. Nasledovala moderovaná diskusia s prednášajúcimi, ktorú moderoval Michal Havran. Záver dňa spríjemnil sólový koncert medzinárodne uznávaného violončelistu Jozefa Luptáka, zakladateľa a umeleckého riaditeľa festivalu Konvergencie v evanjelickom kostole. V nedeľu sa niektorí z nás zúčastnili na Službách Božích v Kokave nad Rimavicou, na ktorých kázala naša pani farárka.
Bol to víkend plný nových dojmov, zážitkov a možno aj inšpirácie, ako využiť priestory aj našej starej školy. *(Zuzana Ježová)*

Obrazy – pripomienka farárov nášho CZ

Významným počinom k 150. výročiu posvätenia nášho kostola bolo zreštaurovanie jestvujúcich 6 obrazov farárov, ktorí doteraz pôsobili v našom cirkevnom zbore, ako aj rozšírenie tohto súboru o obraz 7. farára v poradí - Ivana Tótha. Portréty prvých šiestich farárov namaľoval prof. Dr. Jozef Berger, niekdajší dekan Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulty pri 75. výročí pamiatky posvätenia nášho kostola v roku 1958. Ako predloha pre olejové obrazy poslúžili fotografie získané od pozostalých rodín, štyria farári ako mladí na začiatku ich pôsobenia, dvaja už postarší. Pred realizáciou tohto projektu sa pani farárka spojila s odborníkmi z Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, ktorí sa podujali nielen na reštaurátorské práce, ale aj na vytvorenie nového obrazu a dnes – pri oslavách 150. výročia – môžeme všetky diela vidieť vystavené v našom kostole. Čo všetko však tomuto predchádzalo?

Umelecko-historický rozbor

Všetky diela série portrétov sú orientované na výšku, maľované olejom na plátne, napnuté na blindrámoch a adjustované v ozdobných rámoch. Na obrazoch sú zobrazené mužské postavy v polopostave, odeté v luterákoch s bielymi tabličkami, čo vytvára jednotný vizuálny rámec celej série. Každý obraz obsahuje nápis s menom, funkciou a s rokmi pôsobenia duchovného v ľavom dolnom rohu, V pravom dolnom rohu je umiestnená signatúra autora J. Bergera a za ňou je rok vytvorenia diela. Keďže rukopis podpisu sa líši od ostatných nápisov, mená farárov museli byť na diela dopísané neskôr inou osobou.

Samotné portréty sa medzi sebou líšia predovšetkým spracovaním tvárí, vlasov a brád. V sérii sa nachádzajú zobrazenia starších mužov so svetlými či bielymi vlasmi a bradami, ktoré sú modelované jemnými prechodmi a naznačujú ich vek a skúsenosti, ako aj portréty mladších farárov s tmavšími vlasmi a bez brady, ktorých črty pôsobia ostrejšie a kontrastnejšie. Mimika je vo všetkých prípadoch striedma, s vážnym a sústredeným výrazom. Pohľad očí je vedený priamo na diváka alebo mierne do strany. Farebnosť portrétov je celkovo tlmená. Jednotlivé zobrazenia predstavujú rozličné typy. A hoci sa jednotlivé portréty v detailoch líšia, všetky dodržiavajú rovnaký formát, kompozíciu a koloristické riešenie.

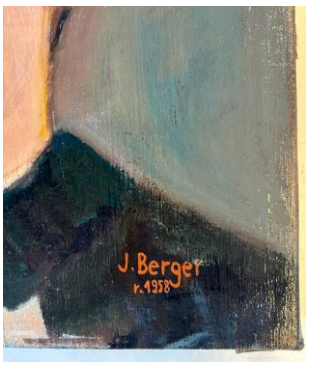
Celý súbor pôsobí ako jednotný cyklus spracovaný rovnakým maliarskym postupom. Jednotnosť kompozičného riešenia, oblečenia, farebnosti a pozadia zabezpečuje vizuálnu celistvosť, pričom drobné odlišnosti v črtách tvárí a vo vlasoch podčiarkujú individualitu farárov. Séria portrétov má tak reprezentatívny a pamätný charakter.

Ako sa obrazy reštaurovali

Obrazy sa po rokoch uchovávania nachádzali v znečistenom a technicky oslabenom stave – plátna stratili pnutie, na povrchu sa nachádzal prachový depozit a niektoré podrámy boli poškodené. Reštaurátorský zásah preto zahŕňal dôkladné čistenie, spevnenie plátien pomocou dubláže, stabilizáciu podrámov, retuš menších výpadkov a nanesenie ochranného laku.

Vybraný úsek pred a po zalakovaní

Osobitná pozornosť bola venovaná aj ozdobným rámom, ktoré prešli komplexnou obnovou – tmelením, brúsením, novým náterom, tónovaním a doplnením striebrenia.

Brúsenie vytmeleného rámu

Reštaurátorský zásah realizovala študentka Vysokej školy výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave Bc. Alona Krylova pod odborným vedením akad. mal. ArtD. Ľuby Wehlend. Alona od roku 2021 študuje na Katedre reštaurovania VŠVU, kde sa špecializuje na reštaurovanie maľby a kde v tomto roku úspešne ukončila bakalárske štúdium.

Nový obraz

Sériu portrétov dopĺňa siedmy obraz – portrét farára Ivana Tótha. Autorom portrétu je **doc. Ján Fekete, akademický maliar a pedagóg** na tej istej Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, kde boli zreštaurované aj ostatné portréty.

Alona Krylova, Správa z reštaurovania (krátené)

Pomník padlým v 1. a 2. svetovej vojne

Výstava Vojnové pamätníky v Modre-Kráľovej (pokračovanie z minulého čísla)

Pri príležitosti 80. výročia ukončenia 2. svetovej vojny sme v Zelenom lese uviedli výstavu fotografií venovanú trom pamätníkom, ich autorom a tiež iniciátorom, ktorými boli farári nášho CZ.
Pomník padlým v 1. a 2. svetovej vojne pred evanjelickým kostolom postavila Miestna odbočka Spolku vyslúžilých vojakov a frontových bojovníkov M. R. Štefánika v Modre-Kráľovej s výraznou pomocou a iniciatívou farára Jána Petríka a v spolupráci s naším CZ. Autormi pomníka sú Ladislav Ľudovít Pollák a Ján Svetlík. Odhalenie pomníka 1. septembra 1963 sme si pripomenuli pred dvomi rokmi.

JÁN MILAN PETRÍK

1910, Liptovský Trnovec – 1983, Bratislava

Pána farára **Jána Petríka** si ešte mnohí pamätáme. V rokoch 1937 – 1971 pôsobil ako farár v našom CZ, ale aj neskôr prichádzal k nám na Kráľovú. Bol profesorom praktickej teológie a dekanom na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave, pôsobil aj ako kultúrny činiteľ a politik. Zaslúžil sa o poslovenčenie bohoslužobných poriadkov, zostavil prvú slovenskú Chrámovú agendu, slovenské Pašie, Liturgiu Služieb Božích, Antifóny a Pohrebnú agendu. Pripravoval evanjelický spevník a podieľal sa na preklade Biblie.
V rokoch 1937 – 1950 nacvičil a režíroval 37 divadelných predstavení, v ktorých účinkovali členovia Slovenskej evanjelickej mládeže a Slovenskej evanjelickej jednoty. Bol redaktorom Cirkevných listov a Tranovského evanjelického kalendára.

LADISLAV ĽUDOVÍT POLLÁK

1912, Koplotovce – 2002, Piešťany

Akademický sochár **Ladislav Ľudovít Polák** je slovenský sochár a reštaurátor. Vytvoril mnohé diela predovšetkým v Piešťanoch – pamätníky, pomníky, pamätné tabule atď. Venoval sa tiež ochrane pamiatok v ďalších mestách. Veľkú časť jeho tvorby predstavujú portréty.

JÁN SVETLÍK

1912, Hybe – 1977, Bratislava

Prof. Ing. arch. Ján Svetlík patril ku generácii priekopníkov slovenskej architektúry a urbanizmu. Absolvoval České vysoké učení technické v Prahe. Bol vládnym zmocnencom SNR pre obnovu vojnou zničených dedín a miest, vedúcim architektom Bratislavy a predsedom Zväzu slovenských architektov. Od r. 1952 pracoval na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave, bol vedúcim Katedry urbanizmu Stavebnej fakulty, dekanom Stavebnej fakulty. Po vzniku samostatnej Fakulty architektúry viedol Katedru urbanizmu a územného plánovania. V architektonickej práci sa najvýraznejšie presadil v pamätníkovej tvorbe. V spolupráci s poprednými slovenskými sochármi zrealizoval vyše tridsať pomníkov a pamätníkov po celom Slovensku (Slavín v Bratislave, pamätník SNP nad obcou Lubina pri Novom Meste nad Váhom, pamätník SNP a 1. československého armádneho zboru v Žiari nad Hronom, pamätník SNP v Hanušovciach a pomník architekta Dušana Jurkoviča na nábreží Dunaja v Bratislave).

(B. Uherčíková)

Pre pamäť – pre budúce generácie

Dve publikácie, ktoré vychádzajú pri príležitosti osláv 150. výročia nášho kostola, majú za cieľ zachytiť históriu nášho cirkevného zboru a tiež život a dielo farára Vladimíra Jurkoviča, ktorý bol veľkým požehnaním pre náš CZ, Kráľovú a Modru, ale aj pre celú ECAV i Slovensko.

Život a dielo Vladimíra Jurkoviča spracoval historik a archivár Martin Kováč, vedúci Centra histórie Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, do ktorého patrí archív, knižnica a Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku. Vyštudoval archívnictvo a pomocné vedy historické na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. Je autorom kníh „Príbeh Lutherovej reformácie na území Bratislavskej stolice“ či „Štúrovci, ako ste ich nepoznali“. V cirkevnom zbore v Bratislave na Legionárskej ulici sa venuje práci s dorastom a spieva v externom zbore v Slovenskom národnom divadle.
Martin Kováč sa podujal zmapovať život a dielo seniora a farára nášho cirkevného zboru Vladimíra Jurkoviča pri príležitosti 160. výročia jeho narodenia.

Vydanie publikácie o Vladimírovi Jurkovičovi podporilo dotáciou mesto Modra.

Druhá publikácia je monografia o histórii nášho CZ. Jej autorom je Mgr. Radim Pačmár, PhD., zborový farár v Brezne, ktorý po získaní doktorátu na EBF Univerzity Komenského v Bratislave pokračuje v ďalšom doktorandskom štúdiu na Univerzite Mateja Bela v B. Bystrici.

Ďakujeme za podporu

Všetky aktivity, ktoré sme smerovali k oslavám 150. výročia posvätenia kostola, by nebolo možné realizovať bez finančnej podpory Občianskeho združenia Poľné ľalie v Modre-Kráľovej, nášho CZ a tiež externých zdrojov, získaných na základe žiadostí, ktoré vypracovala sestra zborová farárka. Všetkým subjektom a jednotlivcom, ktorí podporili sprievodné aktivity, či už poskytnutím grantu, dotácie alebo milodarom, ako aj sestre zborovej farárke, patrí naše poďakovanie.

Projekt **„Kraľovanské hodové slávnosti"** bol uskutočnený vďaka finančnej podpore REVIE – Malokarpatskej komunitnej nadácie.
Tento projekt zahŕňa nasledovné aktivity:
- realizáciu pamätnej tabule Vladimírovi Jurkovičovi na fasáde fary,
- rámy na zreštaurovaných portrétoch farárov,
- zakúpenie maliarskych stojanov na vystavenie obrazov kostole,
- zakúpenie maliarskych potrieb pre deti na výtvarné práce "Chrám Boží" a ich tlač.

REVIA MALOKARPATSKÁ KOMUNITNÁ NADÁCIA

Projekt cirkevného zboru **„Nový šat pre kostol"** bol uskutočnený vďaka finančnej podpore REVIE – Malokarpatskej komunitnej nadácie.

NADÁCIA TATRA BANKY

Projekt **„Sanácia sokla na kostole“**, ktorý realizuje OZ Poľné ľalie, podporila dotáciou Nadácia Tatra banky.

Projekt **"Spájanie generácií v starej škole"** bol uskutočnený vďaka podpore mesta Modry. Projekt, ktorý je sprievodným podujatím osláv, realizuje OZ „Poľné ľalie" v spolupráci s naším CZ. Ide o výstavu historických fotografií na poschodí školy vedľa fary).

Aj ďalší projekt **„Celoročná práca so seniormi"**, ktorý realizuje OZ "Poľné ľalie" spolupráci s CZ, podporilo dotáciou mesto Modra. Tento projekt zahŕňa jubilejné spomienkové stretnutia seniorov na pôde CZ a návštevy seniorov v domácnostiach a v sociálnych zariadeniach.

MODRA

(pokračovanie z predchádzajúceho čísla)

Ako sa starať o duševné zdravie?
Tu je niekoľko rád, ako svoje psychické zdravie zlepšiť, ako sa oň starať a čo predchádza vzniku duševných ochorení:

1. *myslite aj na seba,*
2. *stanovte si realistické ciele,*
3. *nastavte si spánok ako prioritu,*
4. *nebojte sa hovoriť o svojich emóciách,*
5. *nájdite spôsob, ako sa uvoľniť,*
6. *minimalizujte stresové situácie,*
7. *neporovnávajte sa s ostatnými,*
8. *vyhnite sa nadmernej konzumácii návykových látok vrátane alkoholu,*
9. *nájdite si pohyb, ktorý vás bude baviť,*
10. *zdravá strava a črevný mikrobióm je liek.*

Koho kontaktovať a kde hľadať odbornú pomoc?

- ***Psychológ alebo psychoterapeut –*** *psychológovia majú lekárske vzdelanie a psychoterapeuti by mali byť taktiež vyškolení odborníci na duševné zdravie, ktorí môžu poskytnúť terapeutickú podporu a psychoterapiu.*
- ***Psychiater –*** *psychiatri sú lekári špecializovaní na diagnostiku a liečbu duševných porúch. Pokiaľ je nevyhnutné užívanie liekov, psychiater môže predpísať vhodnú farmakoterapiu, dobré je však vždy liečbu doplniť aj o psychoterapiu, ktorú mnoho psychiatrov zároveň odporúča.*
- ***Obvodný/praktický lekár –*** *v mnohých prípadoch môže vaša prvá cesta viesť k praktickému lekárovi, ktorý vás môže presmerovať k odborníkovi na duševné zdravie alebo vám môže sám ponúknuť niektorú z možností liečby, napríklad aspoň dočasne, kým si nájdete vhodného psychológa, psychoterapeuta alebo psychiatra.*
- ***Telefónne tiesňové linky –*** *pokiaľ máte myšlienky na samovraždu, máte pocit, že nemôžete svoju situáciu ustáť, máte akútny stav a strach alebo potrebujete niekoho, komu sa môžete anonymne zveriť, môžete kontaktovať organizácie, ako je Linka dôvery Nezábudka (tel. 0800 800 566) alebo podobné linky, ktoré ponúkajú krízovú intervenciu a podporu v krízových situáciách. Nemusíte sa báť alebo hanbiť, tieto linky sú tu od toho a pracovníci, ktorí vám zdvihnú telefón, sú pripravení na akúkoľvek situáciu.*

Čo sa stane, keď budeme svoje duševné zdravie zanedbávať?
Neliečené alebo neriešené problémy s duševným zdravím môžu viesť k vážnym zdravotným problémom, ktoré sa riešia podstatne horšie a dlhšie ako v ich začiatku. Pokiaľ teda budeme prehliadať príznaky psychických problémov a dlhodobo odmietať ich riešenie, môžu nás stretnúť tieto problémy a psychické choroby:

- ***Depresia*** *– trvalý smútok, beznádej a strata záujmu o život (môže viesť k samovražde).*
- ***Úzkostné poruchy*** *– nadmerná úzkosť, panické záchvaty a fóbie, ktoré môžu viesť k iracionálnemu konaniu a nebezpečným situáciám.*
- ***Bipolárna porucha*** *– prudké zmeny nálady medzi mániou a depresiou.*
- ***Schizofrénia*** *– strata kontaktu s realitou, poruchy konania, myslenia a halucinácie.*
- ***Anorexia alebo bulímia*** *– poruchy príjmu potravy s vážnymi životu nebezpečnými zdravotnými následkami.*
- ***Ťažká závislosť na omamných látkach*** *– nedostatočné zvládanie stresu a únik k alkoholu alebo ku drogám.*
- ***Poruchy osobnosti*** *– ťažkosti v medziľudských vzťahoch a nestabilné správanie.*
- ***Samovražedné myšlienky a činy*** *– v extrémnych prípadoch môžu neliečené problémy viesť k sebapoškodzovaniu, samovražedným sklonom či k samovražde.*

To, akým spôsobom zvládame stres a ako sa staráme o svoje duševné zdravie, má veľký vplyv na zdravú psychiku. Mnoho ľudí sa sústredí predovšetkým na svoje fyzické zdravie a zabúdajú na to psychické, ktoré ide s fyzickým zdravím ruka v ruke. Preto je potrebné venovať sa aj duševnej hygiene, počúvať svoju dušu a vnímať súvislosti.
Nemali by sme zabúdať, že duševné zdravie nie je nemenný stav. Je to dynamický proces, ktorý sa v priebehu života môže meniť a zahŕňať rôzne etapy a kapitoly. Je to cesta, na ktorej sa učíme lepšie spoznávať sami seba a nachádzať rovnováhu medzi tým, čo nás posilňuje, a tým, čo nás môže oslabiť.

MUDr. Janka Juranová
Zdroj: Internet, NCZI, ŠÚ

Ovečka Božia

ČASOPIS DETÍ CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV V MODRE – KRÁĽOVEJ

Milé Kraľovančatá,

tento rok často hovoríme v kostole aj na besiedke o tom, že si budeme pripomínať 150. výročie posvätenia nášho kostola. Viete si predstaviť, aká dlhá doba je 150 rokov? Ako žili ľudia pred 150 rokmi, keď naši prapredkovia stavali kostol? A ako sa v tom čase deti učili?

V malej dedinke pod Malými Karpatmi na Kráľovej za cisára pána Františka Jozefa chodili deti do cirkevnej školy. Evanjelici mali svoju školu a katolíci svoju. Cez teplé mesiace chodili deti do školy bosé, lebo topánky boli vzácne a nosili sa len cez sviatočné dni. Deti často v škole chýbali, pretože museli pomáhať rodičom.

V zime si do školskej triedy nosili drevené polienka, aby bolo čím kúriť vo veľkej peci. Písaniek (zošitov) bolo málo alebo neboli vôbec, a tak si deti nosili do školy malé tabuľky – griflíky, na ktoré písali. Po prečítaní úlohy sa to dalo zotrieť, aby na tabuľky mohli znovu písať. Pán učiteľ mal pero, ktoré si namáčal do kalamára zo skla, v ktorom bol atrament.

V jednej triede sa učili deti rôzneho veku. Boli tam prváci, ktorí sa učili písať písmenká, čítať a počítať. Ale boli tam aj staršie deti. Pre pána učiteľa to bola náročná robota, lebo staršie deti mali iné učivo a iné úlohy.

V tom čase sa Kraľovania – evanjelici rozhodli, že si postavia kostol, aby nemuseli chodiť do kostola v Modre. Hlavne v zime, keď bolo veľa snehu, to bolo veľmi ťažké.

Ľudia boli nadšení a zbierali si peniaze na stavbu kostola. Bohatší gazdovia, ktorí mali kone alebo voly, ochotne vozili na drevených vozoch kamene z modranských hradieb, ktoré sa vtedy búrali. Tiež vozili aj iný materiál, ktorý na stavbu kostola bolo treba. Stavba kostola trvala 7 rokov, peniaze na splatenie dlžôb za kostol sa zbierali ešte dlhé roky.

Nový kostol bol každú nedeľu plný. Ľudia boli radi, že už nemusia chodiť do Modry a majú svoj vlastný kostol. Postupne si našetrili peniaze aj na zvony.

A ako sa žilo ľuďom pre 150 rokmi?

Veľa ľudí v tom čase nevedelo čítať, ani písať. Žili v malých domčekoch. V jednej izbe sa často tlačila celá rodina – starí rodičia, rodičia i deti.

Nebola elektrina – svietilo sa sviečkami alebo petrolejovými lampami. V dedine nebol ani vodovod. Vodu si ľudia nosili zo studní.
Cez stred Kráľovej tiekol potok – volal sa Kamenný potok. V ňom ženy prali šaty, a to aj v zime. Používali domáce mydlo, ktoré si varili doma v kotloch z kostí.
V domoch neboli kúpeľne ani záchody. Rodičia umývali deti v drevených kadiach. Veľa detí vtedy zomieralo na bežné choroby, lebo bolo málo lekárov a ľudia nemali peniaze na lekárov. Tiež neboli lieky a deti neboli očkované proti chorobám. Rodili sa doma, lebo nemocnice boli len vo veľkých mestách.
Ľudia vstávali skoro ráno, aby nakŕmili všetky domáce zvieratá – prasiatka, kravy, kozy, sliepky, zajace. Chlieb sa piekol doma v peciach na celý týždeň. Deti sa vždy tešili na sobotu, lebo vtedy sa piekol čerstvý chlebík. Tiež sa tešili na sviatky, svadby či krstiny, keď sa piekli aj koláče. Spať sa chodilo skoro večer, lebo neboli rádiá ani televízory. Viacerí sa tlačili v jednej posteli. Neboli autá ani asfaltové cesty, len vozy ťahané koňmi či volmi. Páni sa vozili na kočoch, ktoré ťahali kone.
V nedeľu po obede ľudia zvykli sedávať na lavičkách pred domami a rozprávali sa.
Gazdovia si museli na zimu nachystať veľa sena, slamy, obilia, zemiakov pre seba aj pre zvieratá, aby vyžili do jari. Museli si odložiť obilie aj na siatie.
V zime sa v domoch kúrilo drevom, ktoré si ľudia nachystali v hore ešte pred zimou. A keď to nestačilo, chodili do hory aj v zime. Zimy boli tuhé, napadlo veľa snehu.
Pred 150 rokmi ľudia žili skromne, nechodilo sa na dovolenky. Neboli traktory či iná technika, len pluhy, ktoré ťahali kone alebo voly a za pluhom išiel gazda. Väčšinu prác museli robiť ručne. Ľudia na Kráľovej a v Modre oddávna pestovali hrozno, vyrábali z neho víno, ktoré bolo veľmi známe, a predávali ho. Tak si zabezpečovali živobytie.

Jozef Trtol

Náš evanjelický kostol

Kostol sa inak volá aj **chrám Boží**. V kostole počúvame Božie Slovo, modlíme sa a oslavujeme Pána Boha piesňami.
Veža kostola ukazuje k nebu. Vo veži sú **3 zvony**. Volajú nás na **Služby Božie.** Ich hlas znie aj pri pohreboch.
Božie slovo sa káže z **kazateľnice**. Zvestuje ho pán farár alebo pani farárka. Sú oblečení v čiernom odeve, ktorý sa volá **luterák**. Jeho súčasťou sú aj biele **tabličky**. Luterák býva doplnený bielou **kamžou**.
V našom kostole je kazateľnica súčasťou **oltára**.
Na oltári je položená otvorená **Biblia**, ktorá sa inak volá aj Písmo svätý, a **kríž**. K oltáru pristupujú deti pri konfirmácii a po prvýkrát prijímajú sviatosť Večere Pánovej. Na oltári horia **sviece.** Oltár je ozdobený živými **kvetmi**. Pri oltári sa nachádza aj **krstiteľnica,** pri ktorej sú krstené deti, a tak sú prijímané do cirkvi.
Nábožný spev sprevádza **organ**. Na organe hrá **kantor**, ktorý vedie spev zhromaždenia.
O prípravu kostola na Služby Božie a iné príležitosti sa stará sestra **kostolníčka**.

Zo života zboru

JÚL

08. 07. (utorok): zborová farárka navštívila Vysokú školu výtvarných umení (VŠVÚ) v Bratislave za účelom obhliadky reštaurátorských prác na portrétoch farárov. Dohodla tiež s akad. maliarom doc. Jánom Feketem, pedagógom VŠVÚ v Bratislave, vytvorenie nového obrazu – portrétu pána farára Ivana Tótha.

16. 07. (streda): na fare sa konal letný táborový deň pre deti a dorast. Po biblickej lekcii a piesňach sa deti hrali a hľadali poklad. Po obede tvorili výtvarné práce na tému: Chrám Boží, ktoré boli zadané do tlače za účelom ich vystavenia počas zborových osláv 2. 11.

20. 07. – 02. 08. si zborová farárka čerpala dovolenku, v rámci ktorej sa zúčastnila na vzdelávacom pobyte na Univerzite v Írsku. Na Službách Božích 20. júla ju zastúpil brat farár Milan Bartko. Čítané Služby Božie v nedeľu 27. júla predniesla sestra presbyterka Zuzana Ježová.

AUGUST

05. 08. (utorok): zborová farárka ukladala urnu s popolom zosnulej spolusestry vo viere na cintoríne v Modre.

07. 08. (štvrtok): zborová farárka sa stretla s Ing. Tomášom Seppom, manažérom Baumitu, spol. s r. o., ktorý skontroloval postup a stav prác na obnove kostola.

09. 08. – 10. 08. (sobota – nedeľa): zborová farárka sa s niekoľkými členmi CZ zúčastnila na 1. ročníku Memoriálu Dariny Bancíkovej v Kokave nad Rimavicou (viac na str. 9). Na Službách Božích ju zastúpil brat farár M. Bartko.

13. 08. (piatok): hospodársky výbor uskutočnil revíziu hospodárenia CZ za 2. štvrťrok.

15. 08. (pondelok): zborová farárka dopoludnia navštívila seniorov v sociálnom zariadení v Modre na Súkenníckej a na Zochovej ul. a prislúžila im Večeru Pánovu. Popoludní v sprievode dvoch sestier (L. Liberčanovej a A. Horváthovej) navštívila dvoch nemocných členov CZ v sociálnych zariadeniach v Blatnom a Báhoni a prislúžila im Večeru Pánovu.

18. 08. (pondelok): zborová farárka prislúžila sviatosť Večere Pánovej nemocnej sestre presbyterke v nemocnici v Břeclavi, ktorú následne navštívila aj v domácnosti v Budmericiach.

20. 08. (streda): zborová farárka sa stretla na fare s p. dizajnérom Ing. Kazimírom Maťom, z Obedience, spol. s. r. o., ohľadom polepu fasády Jurkovičovej starej školy. Pán dizajnér si so záujmom prehliadol aj projekt Zeleného lesa a prisľúbil nám pomoc pri propagácii projektu obnovy starej školy.

22. 08. (piatok): Zelený les navštívila Cili – jedna z troch vnučiek Jakuba Grünwalda s manželom, deťmi a vnúčatami, (viac pozri na str. 3).

24. 08. (Kajúca nedeľa): Služby Božie s Večerou Pánovou sa konali tak doobeda, ako aj poobede pre nemocných a vekom pokročilých. V nedeľu na požiadanie bola Večera Pánova prislúžená aj v dvoch domácnostiach.

22.8. (piatok): zborová farárka a sestra Ing. Božena Uherčíková sa stretli s Ing. arch. Danielom Bartošom ohľadom zhotovenia informačných tabúľ na budovy vo vlastníctve CZ. Stretli sa tiež s Jánom Uherčíkom, miestnym kamenárom a v jednej osobe členom CZ, ohľadom zhotovenia pamätnej tabule na fasádu fary.

31. 8. (nedeľa): popoludní zasadalo v kostole zborové presbyterstvo, ktoré schválilo obnovu priestoru pred oltárom v kostole.

SEPTEMBER

03. 09. – 13. 09.: zborová farárka čerpala dovolenku. Čítané Služby Božie 7. augusta predniesli sestra presbyterka Z. Ježová.

14. 09. (nedeľa): na Službách Božích sa konal mimoriadny konvent, na ktorom sa schválila obnova priestoru pred oltárom v kostole.

25.09 (štvrtok): večer na fare sa konal zápis 8 žiakov do 1. ročníka konfirmačnej prípravy, na ktorom sa zúčastnili žiaci aj rodičia.

27.09. (sobota): brat presbyter J. Holzmann natieral 29. 9. vstupnú bránu do Zeleného lesa od fary.

28.09. (nedeľa: v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva 2025 sa uskutočnila vernisáž fotografickej výstavy v Zelenom lese zameraná na premeny exteriéru a interiéru evanjelického kostola v Kráľovej počas 150 rokov jeho existencie.

29.09 (pondelok): skladalo sa lešenie z kostola, pomocou techniky sa vyčistil dvor bývalej školy vedľa fary pod dozorom brata staršieho kurátora M. Macka. Brat mladší kurátor M. Varga začal práce na obnove priestoru pred oltárom.

30.09. (utorok): Zelený les navštívili ďalší štyria potomkovia Jakuba Grünwalda.

Na nedeľnej besiedke v septembri deti a dorast kreslili výtvarné práce na tému: Chrám Boží. Výtvarné práce boli zadané do tlače za účelom ich vystavenia počas zborovej slávnosti 2. 11.

Zborový spevokol sa schádzal na nácviku aj počas letných prázdnin a tiež po prázdninách v septembri za účelom prípravy na zborovú slávnosť.

Oberačky hrozna v cirkevných vinohradoch sa uskutočnili počas troch dní: 10. 09., 17. 09. a 22. 09. Občerstvenie a prešovanie zabezpečila rodina Macková.

Evanjelické hody v Modre-Kráľovej 2. novembra – program

Dopoludnia

9. 30 h **Slávnostné Služby Božie s Krstom Svätým, s Večerou Pánovou a s posviackou obnoveného chrámu a obnovenej fary.** Akt posviacky vykoná Mgr. Pavel Kollár, senior Bratislavského seniorátu ECAV na Slovensku.
Počas Služieb Božích bude odhalená **pamätná tabuľa s menami ôsmich evanjelických kňazov**, ktorí doteraz pôsobili v Modre-Kráľovej, a na obnovenej fasáde fary bude odhalená **pamätná tabuľa Jánovi Vladimírovi Jurkovičovi**, seniorovi, administrátorovi dištriktu, osvetovému pracovníkovi a politikovi, pri príležitosti 160. výročia jeho narodenia.

Popoludní

Sprievodný program v kostole:

14.30 h **Organový koncert Lenky Lennerovej, Dis. art.** pri príležitosti 360. výročia narodenia **J. S. Bacha.** V rámci koncertu budú zaznejú rôzne podoby tvorby tohto velikána – od prelúdií a fúg cez chorálové predohry až po diela rôznych štýlových charakterov.

Prezentácia dvoch odborných publikácií – o Vladimírovi Jurkovičovi (Mgr. Martin Kováč) a pripravovanej monografii o histórii evanjelického cirkevného zboru v Modre-Kráľovej (Mgr. Radim Pačmár, PhD.)

Prezentácia zreštaurovaných historických obrazov – portrétov evanjelických farárov vystavených v kostole – prácu na reštaurovaní obrazov priblížia akademici z Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave

Hudobnými vstupmi (na organe a dychových nástrojoch) poslúžia aj hostia – partneri z Nemecka.

Počas celého dňa budú sprístupnené fotografické výstavy

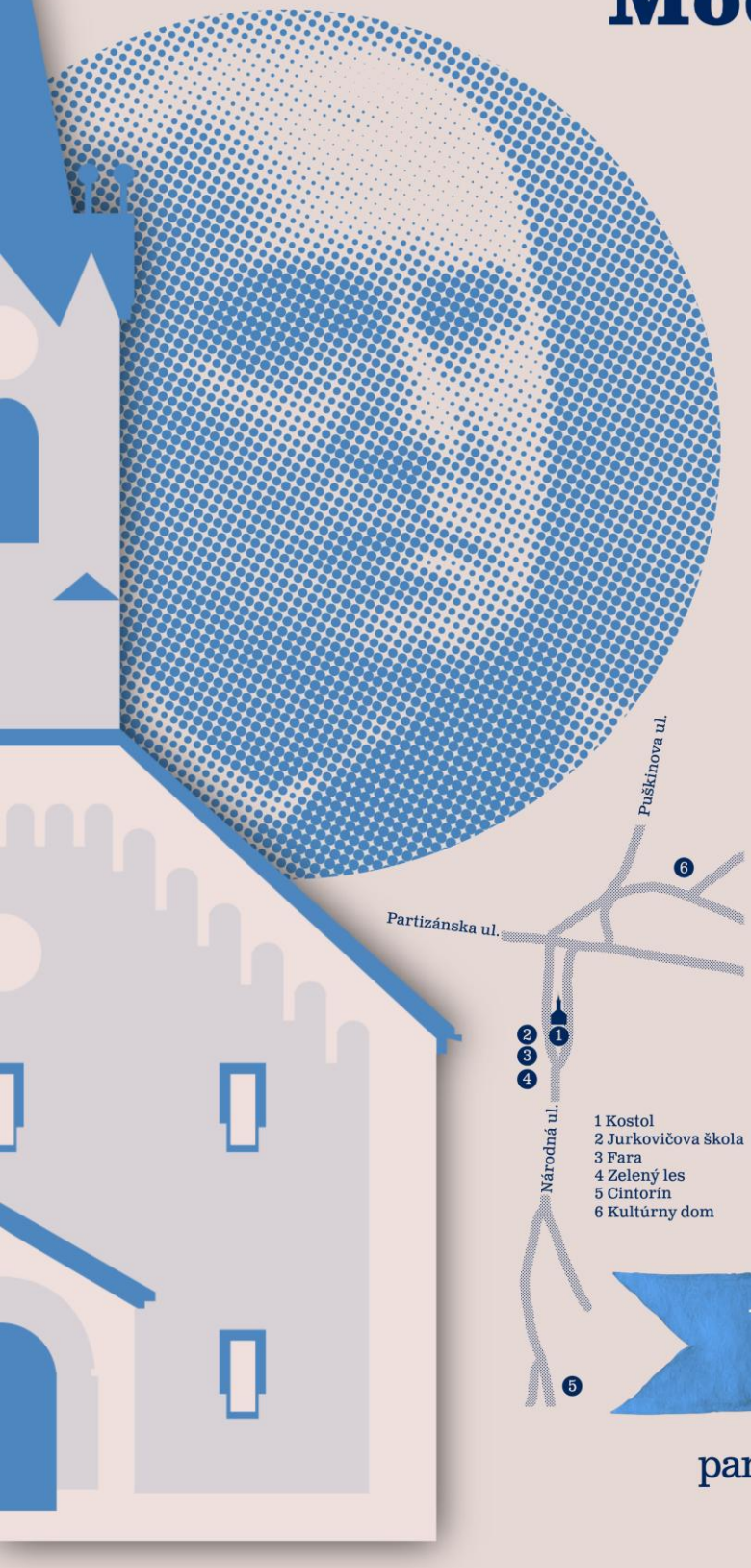
- **dve výstavy v Zelenom lese**
  - pokračujúca výstava o troch vojnových pamätníkoch postavených z iniciatívy evanjelických farárov z Modry-Kráľovej
  - nová výstava v Zelenom lese „Evanjelický kostol v Modre-Kráľovej“ – exteriér a interiér kostola v premenách časov
- **dve výstavy na poschodí Jurkovičovej školy vedľa fary na Národnej ulici –** fotografie z dávnej histórie a zo súčasnosti cirkevného zboru
- **výstava výtvarných prác detí a mládeže na tému „Chrám Boží“** na výlepovej plagátovej ploche Kultúrneho centra Modry pred Jurkovičovou školou
- **výtvarné výstavy v kostole** – diela autorov akad. sochára Viliama Lovišku a prof. Ing. arch. Janky Krivošovej, zreštaurované portréty šiestich evanjelických farárov od autora Jozefa Bergera a nový portrét siedmeho farára CZ ThDr. Ivana Tótha od akad. maliara Jána Fekete

Telefonický kontakt na zborovú farárku: 0903 957 440
Príspevky do časopisu alebo prípadné pripomienky posielajte elektronicky na adresu: shornanova@gmail.com

Evanjelická ratolesť s prílohami pre mládež a deti, vydáva Cirkevný zbor ECAV v Modre-Kráľovej, IČO: 34006800
Periodicita: štvrťročník, dátum vydania: október 2025, č. 3, ročník 29
Adresa redakcie: Evanjelický a. v. farský úrad, Národná ul. 27, 900 01 Modra-Kráľová
Šéfredaktorka a grafická úprava: Ing. Božena Uherčíková
Redakčná rada: doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD., Mgr. Zuzana Ježová, Anna Horváthová, MUDr. Janka Juranová, Ing. Katarína Macková
Časopis sa distribuuje zadarmo EV 3630/09 ISNN: 133 9 – 052X

EVANJELICKÉ HODY

Modra-Kráľová
2. 11. 2025

9. 30 h
Služby Božie s Krstom Svätým, s Večerou Pánovou a s posviackou obnoveného chrámu a obnovenej fary

Sprievodný program:

- posvätenie obnoveného chrámu Božieho a obnovenej fary
- odhalenie pamätnej tabule na fare (V. Jurkovič, 160. výročie narodenia)
- odhalenie pamätnej tabule v kostole duchovným v Modre-Kráľovej
- výstavy historických fotografií v Zelenom lese a v Jurkovičovej škole
- výtvarné výstavy v kostole (z tvorby J. Krivošovej a V. Lovišku)
- prezentácia publikácií o V. Jurkovičovi a o histórii cirkevného zboru
- organový koncert pri príležitosti 360. výročia narodenia J. S. Bacha

150. VÝROČIE

pamiatky posvätenia evanjelického kostola v Modre-Kráľovej (1875 – 2025)

www.ecavkralova.sk CZ ECAV Modra-Kráľová

Organizátor: CZ ECAV Modra-Kráľová, OZ "POĽNÉ ĽALIE" V MODRE-KRÁĽOVEJ

Partneri: MODRA, REVIA, Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave